

Slovenské zemiaky

To je hlavné posolstvo tlačového brífingu s novinármi, ktoré 12. júna zorganizovala Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora na zemiakovom poli pri Pustých Úľanoch.

„Od dnešného dňa sú slovenskí pestovatelia zemiakov pripravení zabezpečiť 100% dopytu spotrebiteľov po zemiakoch vo všetkých obchodných sieťach. Chceme vyzvať spotrebiteľov a obchodné reťazce, aby nakupovali zemiaky zo slovenskej produkcie. Majú na to ideálnu príležitosť. Neexistuje žiadny dôvod na to, aby na pultoch nemohli byť zemiaky z domácej produkcie“, zdôraznil na úvod predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Emil Macho.

Slovensko je v produkcii zemiakov sebestačné na 50%. K naplneniu 100% sebestačnosti by sme potrebovali zvýšiť pestovateľské plochy zemiakov na úroveň približne 12-13tisíc ha.

Situácia

Zberové plochy zemiakov na Slovensku pritom z roka na rok neustále klesajú. V roku 2017 sa medziročne znížili na 7 449,94 hektára, t. j. o 9,8% (o 806,2 hektára). Produkcia zemiakov klesla o 15,5 percenta na 149,7 tisíc ton, z toho produkcia skorých zemiakov klesla medziročne o 3,9 percenta na 10,7 tisíc ton.

Juraj Mačaj, člen Predstavenstva SPPK a predseda Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory v Bratislave, pestovateľské plochy naopak navýšil. V tomto roku zberá zemiaky z viac ako 40 ha, polovicu úrody má už pozbieranú. Zemiaky z novej úrody tak už niekoľko dní putujú k zákazníkom. Nová úroda zmenila aj cenotvorbu zemiakov. Kým jar charakterizovali drahé zemiaky z dovozu pre výpadok v produkcii u veľkých západoeurópskych pestovateľov pre extrémne minuloročné sucho, v týchto dňoch ich ceny klesajú. Za posledné 2 týždne o 10-15 centov a tento trend ešte bude pokračovať. V priebehu júla by sa ceny zemiakov mali zastabilizovať. Podľa Juraja Mačaja v budúcnosti už nemusí byť bežné a samosrejmé, že budeme mať odkiaľ dovážať zemiaky. Klimatické zmeny a nevyspytateľné počasie môžu obmedziť zásoby v západoeurópskych krajinách – v Nemecku, Belgicku, Holandsku, teda krajinách, odkiaľ zemiaky najviac dovážame.

„Produkčnú schopnosť si musíme vybudovať doma. Zemiakarstvo sa musí systémovo podchytiť a to už od závlah, lebo bez nich sa táto plodina už nedá robiť. Konečne po rokoch prišla výzva na závlahy, na ktorú sme dlho čakali. Niektorí pestovatelia preto o túto plodinu v minulosti stratili záujem a mnohí, ktorí ju ťahali, ostali skeptickí“, uviedol J. Mačaj.

„Všetci, čo sme tu, máme závlahové systémy, ale musíme ich rozširovať, modernizovať, pretože zemiaky sa bez nich už nedajú pestovať“, vysvetlil novinárom pestovateľ Zdenek Černay, jeden z ďalších, ktorý sa za pestovateľov zúčastnil tlačového brífingu.

"Potrebujeme jasný signál, že je záujem o naše zemiaky. Budeme potom následne investovať do techniky, skladov, pozberovej techniky a odbytových organizácií. Tu nie je priestor na to, aby sme si na malom Slovensku zbytočne konkurovali. Náš najväčší konkurent sú dovozové zemiaky", dodal J. Mačaj.

A čo ďalej?

Aj napriek nelichotivému stavu v oblasti pestovania zemiakov majú pestovatelia naďalej záujem pestovať túto plodinu. Niektorí z nich sa zapojili do výzvy na závlahy a svojimi projektami chcú zmodernizovať dnes už priam nutnú súčasť zemiakových polí – funkčný závlahový systém, čo sa potvrdilo aj počas tohtoročnej suchej jari. Stále častejšie sa ukazuje, že zemiakarske oblasti sa budú nachádzať najmä na juhu Slovenska. Je to plodina, ktorá ide za vodou a práve preto je nutné aj odvážnymi projektami na revitalizáciu a rozšírenie závlahových sústav podporiť jej pestovanie.

Zvýšení konkurencieschopnosti na jednotnom európskom trhu jednoznačne prospeje vyššia štátna pomoc. Aj preto očakávajú finalizáciu projektu zelenej nafty a ďalších navrhnutých podporných opatrení.

Pestovatelia chcú viac pestovať a na to potrebujú aj nové skladovacie priestory pre približne 59tisíc ton zemiakov v objeme 24 mil. eur.

Za posledných 8 rokov nebol cez Program rozvoja vidieka podporený ani jeden sklad na Slovensku.

Pozrite si aj videoreportáž z tlačového brífingu, kde sa dozviete aj ďalšie informácie k téme, napríklad o chýbajúcich skladovacích kapacitách a finančnej náročnosti takejto investície.